

Narodowe Forum Muzyki

Przestrzeń dla piękna

17

stycznia 2019

czwartek

19:00

Wrocław, NFM, Sala Kameralna

Sonetny miłosne

Joanna Dobrakowska – mezzosopran

Tobias Greenhalgh – baryton

Marcin Koziół – fortepian

Program:

Ralph Vaughan Williams (1872–1958) *The House of Life* [25']

I Love-sight

II Silent Noon

III Love's Minstrels

IV Heart's Haven

V Death in Love

VI Love's Last Gift

Ludomir Michał Rogowski (1881–1954) *Trzy pieśni do słów Stanisława Długosza* [8']

Twego głosu moja dusza czeka

Przyszły słowa

Siedzę, myśląc o Tobie, i piszę

Einojuhani Rautavaara (1928–2016)

Three Sonnets of Shakespeare op. 14 [12']

That Time of Year Thou Mayst in Me
Behold

When I Do Count the Clock That Tells the Time

Shall I Compare Thee to a Summer's Day?

Geoffrey Gordon (*1968) *Sonnets from Neruda* – polskie prawykonanie [28']

I Amor, cuántos caminos hasta llegar a un beso

II Tengo hambre de tu boca

III Sabrás que no te amo y que te amo

IV No te quiero sino porque te quiero

V De noche, amada, amarra tu corazón al mío

VI Ya eres mía

R. Vaughan Williams

L.M. Rogowski

E. Rautavaara

Projekt realizowany w ramach obchodów
stulecia odzyskania niepodległości

Sponsor koncertów realizowanych w ramach
obchodów stulecia odzyskania niepodległości

niepodległa

POLEKA
STULECIU ODZYSKANIA
NIEPODLEGŁOŚCI

Miłość jak refren

Artur Bielecki

Pieśń w historii muzyki europejskiej odgrywa kluczową rolę jako jeden z najważniejszych i przy tym najwspanialszych gatunków. Istniała zapewne zawsze, nawet w ginącej w mrokach dziejów prehistorii. Była obecna w muzyce dawnej, ale szczególną rangę zyskała w epoce romantyzmu. Pieśń urzeczywistniała w sposób idealny postulowaną przez romantyków „syntezę sztuk”. W gatunku tym muzyka spotkała się z poezją, dźwięk ze słowem, a przecież obie te dziedziny sztuki były czymś fundamentalnym dla XIX w. Stąd w historii muzyki od czasów Mozarta i Beethovena stale rosta ranga pieśni, kompozytorzy ukazywali nowe perspektywy w prowadzeniu dialogu między muzyką a poezją. Szczególnie bogata jest niemiecka tradycja pieśni romantycznej (*das Lied*), zainaugurowana tak wspaniale w ponad sześćdziesiąt pieśniach Franza Schuberta, autora takich arcydzieł, jak *Erlkönig* (*Król elfów*) czy cykl *Die schöne Müllerin* (*Piękna młynarka*). Do dziedzictwa Beethovena i Schuberta odwoływali się ich liczni następcy, tacy jak Robert Schumann, Johannes Brahms, Gustav Mahler, jak również wielu kompozytorów spoza kręgu niemiecko-austriackiej *Lied* (przykładowo w Polsce był to Stanisław Moniuszko, nasz najwybitniejszy twórca romantycznej pieśni).

Swoją bardzo wysoki, prestiżowy status gatunkowy pieśń utrzymała do dzisiaj; kolejne generacje twórców dopisywały i dopisują nowe stronicie „umuzycznionej” poezji. Wśród kontynuatorów Schuberta i Schumanna znalazł się angielski kompozytor Ralph Vaughan Williams. Cieszy się on opinią jednego z najbardziej zasłużonych przedstawicieli angielskiego stylu narodowego, był przy tym twórcą wszechstronnym – uprawiał prawie wszystkie gatunki muzyczne. Fundamentem jego stylu jest tradycja neoromantyczna; odnajdziemy u niego także elementy narodowe, impresjonistyczne oraz neoklasycyzm. Vaughan Williams kształcił się w swojej ojczyźnie, na uczelniach Londynu i Cambridge, ale z pewnością ogromne znaczenie miały dla niego studia uzupełniające za granicą – u Maxa Brucha i Maurice’a Ravela. W pierwszych latach XX w. skomponował cykl pieśni na głos z fortepianem, zatytułowany *The House of Life*. Autorem słów jest Dante Gabriel Rossetti, dziewiętnastowieczny angielski poeta, malarz i tłumacz. Prawykonanie cyklu miało miejsce w Londynie 2 grudnia 1904 r. z udziałem sopranistki Edith Clegg oraz pianisty Hamiltona Harty’ego (znanego irlandzkiego kompozytora). Cykl składa się z sześciu dość rozbudowanych

pieśni; czas trwania całości wynosi około 25 minut. Utwory ujmują swoim refleksyjnym charakterem, nastroj waha się od dominującej melancholii (czy też poczucia goryczy życia) aż po uczucia pogodniejsze (pieśń *Silent noon*). W tytulech jak refren powraca miłość. W pierwszej pieśni jest jednak obecny „wiew niezniszczalnego skrzydła śmierci” rozrzucającą na wszystkie strony „martwe liście nadziei” – tak więc smutku i pesymizmu odnajdziemy dużo w tych kompozycjach.

Ludomir Michał Rogowski to dwudziestowieczny kompozytor i dyrygent, którego twórczość jest mało znana polskiemu słuchaczowi. Dopiero w ostatnich latach jest ona coraz częściej przypominana. Powodów nieobecności kompozytora w zbiorowej pamięci jest zapewne wiele. Jeden z nich to fizyczna nieobecność tego twórcy w Polsce, ponieważ wiele lat życia spędził na emigracji w Dubrowniku. W tym kontekście można przytoczyć interesującą wypowiedź kompozytora: „Choć urodziłem się w Polsce, czuję się dobrze jedynie na Południu. Nigdzie jednak, w najpiękniejszych miejscowościach Europy nie byłem w stanie pozostać dłużej niż trzy lata – byłem obcym i wśród obcych, musiałem wędrować dalej i znów gdzie indziej. W Dubrowniku jestem wśród Swoich”.

Rogowski urodził się w Lublinie. Był uczniem Zygmunta Noskowskiego w Instytucie Muzycznym w Warszawie. Należał do pokolenia Karola Szymanowskiego (obaj byli uczniami Noskowskiego). Zgłębiał także sztukę dyrygencką, studiując u Emila Młynarskiego i Arthura Nikischa. Dużo podróżował (m.in. do Monachium, Rzymu i Paryża). Pracował w Wilnie, a potem w Warszawie, jednak w 1926 r. przeniósł się na stałe do Dubrownika. Był autorem muzyki symfonicznej (siedem symfonii), oper i baletów, pieśni chóralnych i solowych. Dzisiejszy koncert jest okazją do zapoznania się z matym fragmentem muzyki Rogowskiego praktycznie nieznanego szerszemu kręgowi publiczności. Będą ją reprezentować *Trzy pieśni do słów Stanisława Długosza*, kompozycja z 1936 r. Autorem tekstu jest Stanisław Długosz, poeta, oficer I Brygady Legionów Polskich, który zginął na polu chwały w 1915 r. w wieku zaledwie dwudziestu trzech lat.

Three Sonnets of Shakespeare op. 14 to znakomity cykl pieśni autorstwa Einoujuhaniego Rautavaary, wybitnego, zmarłego przed trzema laty fińskiego kompozytora. W młodości dzięki rekomendacji Jeana Sibeliusa otrzymał on stypendium Koussevitzky Music Foundation w Stanach Zjednoczonych, co było okazją do pogłębienia muzycznych studiów. Można więc powiedzieć, że został „namaszczonej” przez najwięk-

szego fińskiego kompozytora. Zastąpił na to swoim talentem. Styl jego twórczości ewoluował między skłonnością do dwudziestowiecznej awangardy (serializm) a powrotem do bardziej tradycyjnego języka. Rautavaara jest autorem m.in. opery *Vincent*, traktującej o życiu van Gogha. *Three Sonnets of Shakespeare* są z kolei inspirowane poezją, która nader często jest przedmiotem zainteresowania kompozytorów. Genialne strofy angielskiego pisarza fiński kompozytor opatrzył muzyką intrygującą, budującą nastrój, ale też niekiedy pełną energii i rozmachu, jak to jest w przypadku brawurowego, ostatniego sonetu z tego cyklu.

Szczególnym wydarzeniem wieczoru będzie polskie prawykonanie utworu *Sonnets from Neruda* Geoffreya Gordona, współczesnego amerykańsko-brytyjskiego kompozytora. Dzieło jest dość rozbudowane, trwa około 28 minut i zostało oparte na hiszpańskich tekstach sześciu wierszy Pabla Nerudy (pochodzących ze zbioru *Sto sonetów o miłości*). Utwór został skomponowany na mezzosopran, baryton i fortepian.

Joanna Dobrakowska, fot. Katarzyna Kaczmarczyk

Joanna Dobrakowska

Ukończyła z wyróżnieniem Wydział Wokalny Akademii Muzycznej im. K. Lipińskiego we Wrocławiu w klasie B. Makala, a następnie kontynuowała naukę śpiewu solowego na wiedeńskim Universität für Musik und darstellende Kunst pod kierunkiem H. Łazarskiej. Umiejętności wokalne doskonaliła również podczas licznych kursów wokalnych, pracując z I. Raimondi, R. Paneraiem, D. Lutzem i M. Robavsem. Jest laureatką nagród oraz wyróżnień w krajowych i międzynarodowych konkursach wokalnych, a także stypen-

dium polskiego Ministerstwa Kultury i rządu Austrii. Dysponuje bogatym i zróżnicowanym stylistycznie repertuarem, w jej dorobku znajdziemy m.in. światowe prawykonania dzieł współczesnych kompozytorów. Koncertowała w kraju i za granicą, w takich miastach jak Paryż, Damaszek, Zagrzeb, Mińsk, Sofia i Stambuł. Występuje podczas licznych festiwali, m.in. na Międzynarodowym Festiwalu Wratislavia Cantans, Wielkanocnym Festiwalu Ludwiga van Beethovena, Schubert@Steyr Festival, Uckermärkische Musikwochen czy Dubrovnik International Opera Festival. Obok działalności koncertowej artystka rozwija również swoją pasję sceniczną, współpracując m.in. z Operą Krakowską, Operą i Filharmonią Podlaską oraz Teatrem Wielkim – Operą Narodową.

Tobias Greenhalgh, fot. Peter M. Mayr

Tobias Greenhalgh

W tym sezonie artysta zadebiutował jako Malatesta w *Don Pasquale* G. Donizettiego w Opéra Orchestre National Montpellier i po raz pierwszy wystąpił w roli tytułowej w *Don Giovannim* W.A. Mozarta w Virginia Opera. Karierę europejską rozpoczął jako członek Junges Ensemble des Theatre an der Wien – wystąpił w tytułowej roli w operze P. Czajkowskiego *Eugeniusz Oniegin*. Ważniejsze partie w jego repertuarze to rola Neda Keene'a w operze *Peter Grimes* B. Brittena i Liktora w *Koronacji Poppei* C. Monteverdiego. W ubiegłym sezonie ponownie wystąpił jako Demetriusz w *Śnie nocy letniej* F. Mendelssohna Bartholdy'ego oraz Cecil w operze *Maria Stuarda* G. Donizettiego, a ostatnio wykonał partię Figara w *Cyruliku sewilskim* G. Rossiniego podczas Glyndebourne Tour oraz Eneasza w *Dydonii i Eneaszu* H. Purcella na Festival d'Aix-en-Provence. Artysta bardzo chętnie wykonuje

recitale – występował w Arnold Schönberg Center w Wiedniu i podczas New York Festival of Song, a także koncertował dla Brooklyn Art Song Society (*Mörrike-Lieder* H. Wolf).

Marcin Kozieł, fot. archiwum artysty

Marcin Kozieł

Mieszka i pracuje w Wiedniu. Współpracuje z Theater an der Wien oraz Wiener Kammeroper jako pianista koncertujący oraz korepetytor solistów. Od marca 2010 r. wykłada na wiedeńskim Universität für Musik und darstellende Kunst. Akompaniował największym postaciami polskiej estrady i sceny opero-

wej (takim jak A. Hiolski, I. Kłosińska, A. Lubańska, Ł. Prus, D. Błazejczyk, J. Połomski, A. Łastik, A. Fatyga, H. Bielicka) oraz wielu artystom zagranicznym. Towarzyszył śpiewakom podczas licznych konkursów wokalnych, zdobywając niejednokrotnie laury za najlepszy akompaniament. Był korepetytorem i kierownikiem muzycznym wielu produkcji operowych, takich jak: *Elektra* i *Ariadna na Naxos* R. Straussa, *Parsifal* oraz *Tristan i Izolda* R. Wagnera czy *Wilhelm Tell* G. Rossiniego.

Organizator:

NFM – instytucja kultury miasta Wrocławia współprowadzona przez:

Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego.

